Bedre kvalitet på potetene: Amistar i fåra

En rekke soppsykdommer, som svartskurv, sølvskurv, svartprikk, blæreskurv, foma og fusarium kan angripe poteter og redusere kvaliteten.

Svartskurv angriper alle de underjordiske plantedelene. Dette fører til redusert spiring, færre knoller, knoller med arr og sprekker, ujevn størrelsesfordeling, flere grønne knoller i tillegg til svart skurv på knollene. Den svarte skurven er soppens hvilelegmer, disse hvilelegmene og sopphyfene (sopptråder som bare er synlige i lupe) bære smitten videre. Svartskurvsoppen kan også leve på planterester i jord, og jordsmitte er vanlig.

Blæreskurv angriper alle de underjordiske plantedelene og gir samme type skader som svartskurv på de underjordiske delene. Datterknollene blir ofte ikke smittet før i forbindelse med høsting, når knollene kommer i kontakt med sykt vev. Symptomene på knollene kommer vanlig vis ikke før flere måneders lagring. Først sees små mørke blærer som senere kan flyte sammen til brune plater. Knollene blir smittebærere i tillegg til at de mister evnen til å holde på fuktigheten i de angrepne områdene og skrumper fortere inn. Blæreskurv danner hvilelegmer i planterestene og kan overleve minst 7 år i jord.

Svartprikk angriper alle de underjordiske plantedelene, men kan også angripe de overjordiske. Dette gir unormalt tidlig vekststans. Sykdommen er mer utpreget i forbindelse med stress på grunn av for lite næring, for vått eller for tørt. Symptomene på knollene kan være synlige ved høsting eller komme etter litt lagring. Det danner brungrå flekker med små svart prikker (så vidt synlige uten forstørrelse). Knollene blir smittebærere i tillegg til at de mister evnen til å holde på fuktigheten i de angrepne områdene og skrumper fortere inn. Svartprikk kan også leve på planterester i jord, og jordsmitte er trolig vanlig.

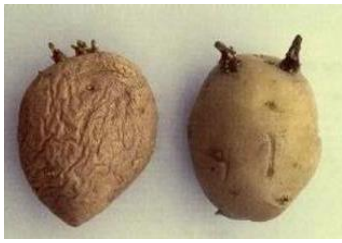

Sølvskurv vokser på de underjordiske delene, men gjør lite skade på dem. Datterknollene blir ofte ikke smittet før i forbindelse med høsting, når knollene kommer i kontakt med smitte. Går det lang tid fra vekstavslutning til høsting kan knollene rekke å utvikle symptomer før opptak, men vanligvis er de ikke synlige før flere uker med lagring. Det dannes sølvgrå flekker på knollene og vevet mister evnen til å holde på fuktigheten og skrumper fortere inn under lagring.

Foma og **Fusarium** overføres med smittede settepoteter. Det er ikke kjent hvor mye skade foma og fusarium gjør på de underjordiske plantedelene i veksttiden, men de angriper datterknollene i forbindelse med høsting, spesielt i sår, og kan forårsake store lagerråte tap.

Rask opptørking av knollene rett etter opptak reduserer angrepet av alle sykdommene som smitter ved høsting.

Det er vanlig å beise settepotetene for å redusere mengden soppsmitte som overføres fra settepoteten til den nye avlingen. Maxim er det mest bredspektrede beisemiddel som beskytter mot soppsmitten på settepotetene, men har i likhet med de andre beisemidlene ingen direkte beskyttende effekt på datterknollene fra jordsmitten.

Minor-use –godkjenning: Amistar i fåra mot underjordisk soppsykdommer i produksjon av settepotet.

Ved å tilføre Amistar i fåra ved setting i sonen der hvor datterknollene dannes beskytter man datterknollene mot soppsmitte. Amistar er et bredspektret systemisk soppmiddel, som bindes lite til jorden. Det virker både direkte på soppene i rotsonen og tas opp i planten og beskytter datterknollene mot soppsmitte.

Dosen er 200 ml Amistar pr daa og væskemengden er 10-50 l /dekar. Hvis man ikke blander med andre midler holder det å bruke 10-15 liter pr dekar. Blander man med flytende startgjødsel, bør væske-mengden økes. Væsken påføres med 2 (eller 3) dyser. Det er viktig å få sprøytevæsken på jorden som omslutter knollene og ikke direkte på knollene. Amistar i fåra kan bare brukes hvert annet år på samme felt.

Denne bruken av Amistar tillates i settepotetproduksjon inkludert egenoppformering. Den fører ikke til overskridelser av MRL og det er derfor ingen restriksjoner på bruk av overskytende poteter til mat.

Amistar-preparatet har lenge blitt brukt i Europa til behandling i mat- og settepotet, med en såkalt IN FURROW teknikk. Forsøk og praktiske erfaringer viser at Amistar i fåra reduserer angrepet i avlinga og gir knoller med penere skall og bedre holdbarhet.

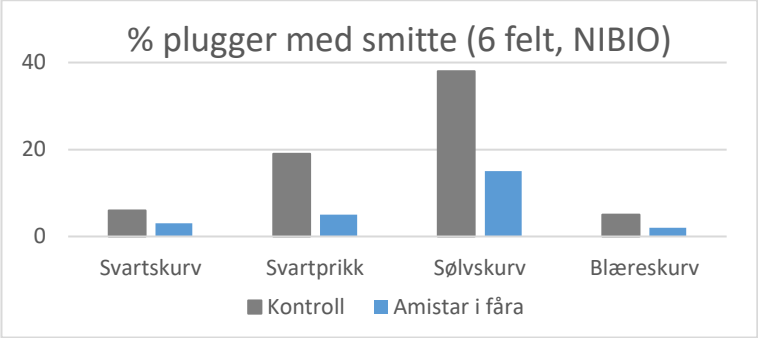

Forsøkene i Norge viser at behandling med Amistar i fåra gir penere knoller og reduserer mengden smitte av svartskurv, svartprikk, sølvskurv og blæreskurv i avlingen. 3 feltforsøk i 2015 og 3 feltforsøk i 2016, NIBIO.

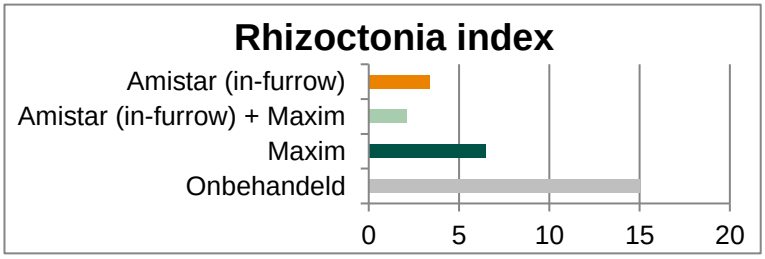
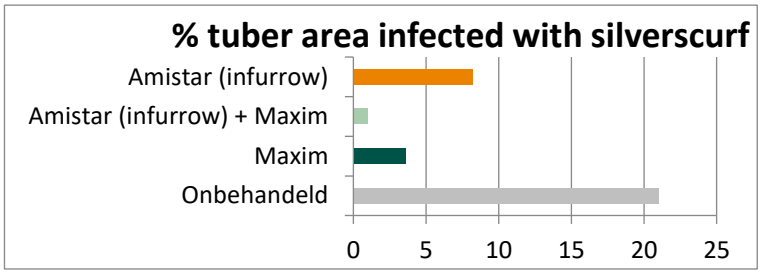
Både Amistar i fåra og rullebordsbeising med Maxim reduserer angrepet i avlinga, men rullebordsbeising med Maxim kombinert med Amistar i fåra gir best kontroll på svartskurv (Rhizoctonia) og sølvskurv, (Nedato, NL 2010).